

Małgorzata Sieradzka, *Pozew grupowy jako instrument prywatnoprawnej ochrony interesów konsumentów z tytułu naruszenia reguł konkurencji*, Lex a Wolters Kluwer business, Warszawa 2012, 535 s.

W 2012 r. wydana została książka Małgorzaty Sieradzkiej, poświęcona pozwowi grupowemu jako instrumentowi ochrony interesów konsumentów z tytułu naruszenia reguł konkurencji. Książka ta dotyczy niezwykle aktualnego zagadnienia – wdrażania reguł konkurencji na drodze prywatnoprawnej (ang. *private enforcement of competition law*) i wpisuje się w bieżącą dyskusję nad potrzebą upowszechnienia dochodzenia przed polskimi sądami cywilnymi roszczeń odszkodowawczych związanych z naruszeniem reguł konkurencji. Równocześnie książka wskazuje na relacje pomiędzy takim prywatnoprawnym modelem wdrażania reguł konkurencji, a modelem publicznoprawnym, realizowanym w warunkach polskich w postępowaniu przed Prezesem UOKiK i sądami odwoławczymi.

Głównym założeniem książki jest „przedstawienie pozwu grupowego jako instrumentu o charakterze prywatnoprawnym, który jednak z powodzeniem może służyć dochodzeniu roszczeń wynikających z naruszeń traktatowego i krajowego prawa konkurencji” (s. 27). Autorka podkreśla, że w związku z brakiem możliwości ochrony interesów indywidualnych w postępowaniu publicznoprawnym, dochodzenie przez podmioty prywatne roszczeń opartych o krajowe i unijne przepisy konkurencji może stanowić istotny element służący wspieraniu uczciwości handlu oraz przejrzystości rynku. Dlatego prywatnoprawny model wdrażania reguł konkurencji postrzegać należy jako komplementarny w stosunku do działalności organów ochrony konkurencji państw członkowskich. Autorka wskazuje równocześnie, że wdrażanie reguł konkurencji na drodze prywatnej powinno być skuteczne. W jej opinii instytucją procesową, która może to zagwarantować – ze względu na dużą ilość podmiotów poszkodowanych danym naruszeniem reguł konkurencji – jest pozew grupowy.

Książka składa się z pięciu rozdziałów. Rozdział pierwszy jest poświęcony modelowi stosowania prawa konkurencji w prawie polskim. Autorka przedstawia w nim prywatnoprawny i publicznoprawny model ochrony konkurencji i uprawnienia sądów krajowych w zakresie stosowania unijnego prawa konkurencji. Następnie dokonuje oceny skuteczności modelu publiczno- i prywatnoprawnego. W rozdziale drugim autorka omawia praktyki ograniczające konkurencję, by w końcowej części poświęcić uwagę efektywności i skuteczności publicznoprawnego egzekwowania prawa konkurencji. Rozdział trzeci dotyczy przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję. Jednym z omawianych zagadnień jest prejudycjalność decyzji organów ochrony konkurencji z perspektywy postępowania prywatnoprawnego. Rozdział czwarty książki koncentruje się bezpośrednio na uregulowanej w prawie polskim instytucji pozwu grupowego, jako instrumentu dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia reguł konkurencji. W ostatnim rozdziale autorka poświęca swoją uwagę pozwowi grupowemu w kontekście prawa UE jako przyszłemu instrumentowi dochodzenia roszczeń. Przedstawia w tym zakresie propozycje Komisji Europejskiej. W Zakończeniu autorka prezentuje pogląd, że pozew grupowy może być oceniany w dwóch aspektach: skuteczności w odniesieniu do osiągania korzystnych efektów w zakresie ochrony konkurencji oraz skuteczności w odniesieniu do ochrony interesów konsumentów poszkodowanych w wyniku stosowania praktyk

ograniczających konkurencję poprzez uzyskanie odszkodowania. Wyraża także nadzieję, że wprowadzenie powództwa grupowego wraz z zaakceptowaniem prejudycjalności prawomocnych decyzji krajowych organów ochrony konkurencji stwierdzających stosowanie praktyk ograniczających konkurencję, przyczyni się do upowszechnienia korzystania ze skargi odszkodowawczej w sprawach o naruszenia prawa konkurencji.

Dr Maciej Bernatt

Zakład Europejskiego Prawa Gospodarczego WZ UW